

Predmet C-377/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

21. lipnja 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour du travail de Mons (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

15. lipnja 2021.

Žalitelji, prvotni tuženici:

Ville de Mons

Zone de secours Hainaut - Centre

Druga stranka u žalbenom postupku, prvotni tužitelj:

RM

1. Predmet i podaci o sporu

- 1 Ville de Mons (Grad Mons, Belgija) zaposlio je 1. travnja 2001. osobu RM kao profesionalnog vatrogasca s punim radnim vremenom, a 1. siječnja 2015. ju je u istom svojstvu ponovno zaposlila Zone de secours Hainaut-Centre (Služba za hitne slučajeve Hainaut-Centre, Belgija), koja je osnovana prilikom reorganizacije službi za borbu protiv požara. Od 1. siječnja 1982. do 31. srpnja 2002. osoba je bila dobrovoljni vatrogasac s nepunim radnim vremenom u Ville de Mouscronu (Grad Mouscron, Belgija), a u određenim razdobljima obavljala je i poslove vozača ili čuvara.
- 2 Prilikom izračuna njezina radnog staža u Ville de Monsu (Grad Mons), a zatim u Zoneu de secours Hainaut-Centre (Služba za hitne slučajeve Hainaut-Centre), u biti su, s jedne strane, vrednovali 811 radnih sati koje je osoba stvarno obavila kao dobrovoljni vatrogasac s nepunim radnim vremenom, odnosno 3 mjeseca i 17 dana te su, s druge strane, vrednovali kao profesionalno iskustvo razdoblja obavljanja posla vozača ili čuvara, do gornje granice od šest godina.

- 3 Osoba RM osporava taj izračun i zahtijeva uzimanje u obzir ukupnog trajanja njezina statusa dobrovoljnog vatrogasca s nepunim radnim vremenom od 1. siječnja 1982. do 31. srpnja 2002., odnosno 20 godina i 7 mjeseci. Nakon neuspješne opomene od 15. travnja 2016., tužbom od 23. svibnja 2016. osoba RM pokrenula je postupak pred Tribunalom du travail du Hainaut, division de Mons (Radni sud Hainautu, odjel u Monsu, Belgija).
- 4 Presudom od 25. veljače 2019. Tribunal du travail du Hainaut, division de Mons (Radni sud u Hainautu, odjel u Monsu) utvrdio je, u biti, radni staž osobe RM za razdoblje od 1. siječnja 1982. do 31. srpnja 2002. u trajanju od 20 godina i 7 mjeseci, pri čemu je pojasnio da to razdoblje treba vrednovati tako da se ne uzima u obzir količina stvarno obavljenih poslova te da se razdoblja koja su već bila evidentirana na drugoj osnovi (šest godina iskustva u svojstvu vozača teretnih vozila i posao profesionalnog vatrogasca u razdoblju od 1. travnja 2001. do 31. srpnja 2002.) oduzimaju. Osim toga, smatrao je da su potraživanja iz tužbe za isplatu zastarjela za zaostale primitke od rada nastale prije 15. travnja 2011. (pet godina prije opomene od 15. travnja 2016.).
- 5 Tužbama od 16. i 20. travnja 2020. Ville de Mons (Grad Mons) i Zone de secours Hainaut-Centre (Služba za hitne slučajeve Hainaut-Centre) podnijeli su žalbu protiv te presude.

2. **Predmetne odredbe**

A. ***Pravo Unije***

Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC (u daljnjem tekstu također: Okvirni sporazum o radu s nepunim radnim vremenom)

- 6 Članak 2., naslovljen „Područje primjene”, određuje:
 „1. Ovaj se Sporazum odnosi na radnike s nepunim radnim vremenom koji imaju ugovor o radu ili radni odnos definiran zakonom, kolektivnim ugovorom ili praksom koja je na snazi u pojedinoj državi članici.”
- 7 Članak 4., naslovljen „Načelo nediskriminacije”, određuje:
 „1. Što se tiče uvjeta zapošljavanja, radnici s nepunim radnim vremenom ne smiju se tretirati na manje povoljan način od usporedivih radnika s punim radnim vremenom samo zato što rade s nepunim radnim vremenom, osim ako je različito postupanje opravdano objektivnim razlozima.
 2. Prema potrebi se primjenjuje načelo *pro rata temporis*.

3. Postupak primjene ove klauzule definiraju države članice i/ili socijalni partneri, vodeći računa o europskom zakonodavstvu, nacionalnom pravu, kolektivnim ugovorima i praksi.

4. Ako je to opravdano objektivnim razlozima, države članice nakon savjetovanja sa socijalnim partnerima u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili praksi i/ili socijalni partneri mogu, gdje je to primjereno, uvjetovati pristup određenim uvjetima zapošljavanja duljinom staža, trajanjem rada ili visinom primanja. Kriterije za pristup radnika s nepunim radnim vremenom određenim uvjetima zapošljavanja potrebno je redovito preispitivati, vodeći računa o načelu nediskriminacije iz članka 4. stavka 1.”

B. Belgijski propisi

L'arrêté royal du 20 mars 2002 fixant les dispositions générales relatives à la valorisation des services antérieurs accomplis par des membres volontaires des services publics d'incendie recrutés en tant que membres professionnels (Kraljevska uredba od 20. ožujka 2002. kojom se utvrđuju opće odredbe o vrednovanju službi koje su prethodno obavljali dobrovoljni članovi javnih vatrogasnih službi koji su zaposleni kao profesionalni članovi) (koja je stupila na snagu 9. travnja 2002.)

Članak 1. određuje da se profesionalnim vatrogascima za izračun njihovih primitaka od rada priznaje radni staž koji je istovjetan broju godina službe koje su proveli u svojstvu dobrovoljca u javnoj vatrogasnoj službi.

L'arrêté royal du 2 juin 2006 modifiant l'arrêté royal du 20 mars 2002 (Kraljevska uredba od 2. lipnja 2006. o izmjeni Kraljevske uredbe od 20. ožujka 2002.)

U članku 1. izričito je navedeno da se ta istovjetnost po službenoj dužnosti primjenjuje samo na osoblje zaposleno nakon 9. travnja 2002. i da je svakoj javnoj vatrogasnoj službi dana mogućnost da je prizna osoblju zaposlenom prije 9. travnja 2002.

Les statuts administratif et pécuniaire du personnel non enseignant de la Ville de Mons (Upravni i finansijski status osoblja zaposlenog u Gradu Monsu)

8 U članku 13. navodi se:

„Radni staž koji je stekao dobrovoljni član osoblja vatrogasne službe ne uzima se u obzir u slučaju imenovanja tog člana osoblja kao profesionalca u okviru te službe.”

9 Članak 13.bis (u skladu s Kraljevskom uredbom od 2. lipnja 2006. o izmjeni Kraljevske uredbe od 20. ožujka 2002.) u biti određuje:

Počevši od 1. srpnja 2007., profesionalnim članovima vatrogasne službe pri izračunu njihovih primitaka od rada priznaje se radni staž koji je istovjetan broju godina službe koje su proveli u svojstvu dobrovoljca u javnoj vatrogasnoj službi, u skladu sa sljedećim pravilima:

1. za članove osoblja koji su stupili u službu prije 9. travnja 2002.: razmjerno stvarno obavljenim poslovima (broj sati stvarne aktivnosti godišnje);
2. za članove osoblja koji su stupili u službu nakon 9. travnja 2002.: bez uzimanja u obzir količine obavljenih poslova.

3. Stajalište stranaka

A. RM

- 10 Osoba RM tvrdi da razdoblje provedeno u svojstvu dobrovoljnog vatrogasca mora biti vrednovano u cijelosti, a ne razmjerno trajanju obavljenih poslova. Uzimanje u obzir tog razdoblja razmjerno trajanju obavljenih poslova predstavlja neopravdanu razliku u postupanju između radnika s punim radnim vremenom i radnika s nepunim radnim vremenom.
- 11 Slijedom toga, vrijeme u kojem je osoba radila kao dobrovoljni vatrogasac, a koje treba uzeti u obzir prilikom izračuna njezina radnog staža, mora uključivati svih 20 godina i 7 mjeseci između 1. siječnja 1982. i 31. srpnja 2002.

B. Žalitelji

- 12 Žalitelji tvrde da je radni staž osobe MR utvrđen u skladu s primjenjivim propisima, u odnosu na datum kad je zaposlena kao profesionalni vatrogasac s punim radnim vremenom - 1. travnja 2001. Članak 13.a upravnog i financijskog statuta nenastavnog osoblja Ville de Monsa (Grad Mons) za članove osoblja zaposlene prije 9. travnja 2002. posebno predviđa da se godine koje su proveli kao dobrovoljni vatrogasci uzimaju u obzir prilikom izračuna radnog staža razmjerno stvarno obavljenim poslovima (broj stvarno obavljenih sati godišnje).
- 13 S obzirom na to da je osoba MR sada obuhvaćena sustavom punog radnog vremena, ne može se pozivati na zakonodavstvo koje se odnosi na radnike s nepunim radnim vremenom.
- 14 Podredno, žalitelji predlažu da se Sudu uputi zahtjev za prethodnu odluku o tumačenju Okvirnog sporazuma o radu s nepunim radnim vremenom, a osobito njegova članka 4.

4. Ocjena Radnog suda

- 15 Sustav s punim radnim vremenom u kojem je osoba RM bila zaposlena nipošto ne sprječava tu osobu da se za potrebe radnog staža u financijske svrhe pozove na zakonodavstvo koje se odnosi na radnike s nepunim radnim vremenom za razdoblje u kojem je radila u nepunom radnom vremenu, s obzirom na to da radni staž služi za određivanje visine njezine plaće.
- 16 Dobrovoljni vatrogasci obuhvaćeni su upravo Okvirnim sporazumom o radu s nepunim radnim vremenom, u skladu s njegovim člankom 2., s obzirom na to da je njihov radni odnos određen nacionalnim propisom.
- 17 Određivanje radnog staža u financijske svrhe radnika s nepunim radnim vremenom obuhvaćeno je područjem primjene članka 4. Okvirnog sporazuma o radu s nepunim radnim vremenom, koji se odnosi na uvjete zapošljavanja.
- 18 U svakom slučaju, potrebno je protumačiti članak 4. Okvirnog sporazuma o radu s nepunim radnim vremenom.
- 19 U tim okolnostima, prihvaćajući podredni zahtjev žalitelja, Cour du travail (Radni sud) postavlja Sudu niže navedeno prethodno pitanje.

5. Prethodno pitanje

- 20 Cour du travail (Radni sud) postavlja sljedeće pitanje:

Treba li članak 4. Okvirnog sporazuma, koji se provodi Direktivom Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC, tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis koji za izračun plaće profesionalnih vatrogasaca koji su zaposleni u punom radnom vremenu za potrebe radnog staža u financijske svrhe vrednuje službu s nepunim radnim vremenom u svojstvu dobrovoljnog vatrogasca prema količini posla, odnosno prema trajanju stvarno obavljenih poslova, prema načelu „*prorata temporis*”, a ne prema razdoblju unutar kojega je posao obavljan?